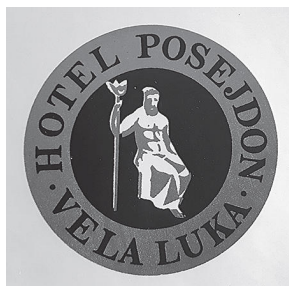
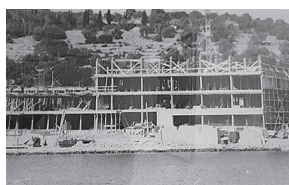

NOVE ATRIBUCIJE, AKVIZICIJE I DOGAĐANJA U CENTRU ZA KULTURU U VELOJ LUCI U DOBA KORONE

RADA DRAGOJEVIĆ ĆOSOVIĆ □ Muzejske zbirke Centra za kulturu Vela Luka

sl.1. Fotografija izgradnje hotela „Posejdon” u Veloj Luci 1970.

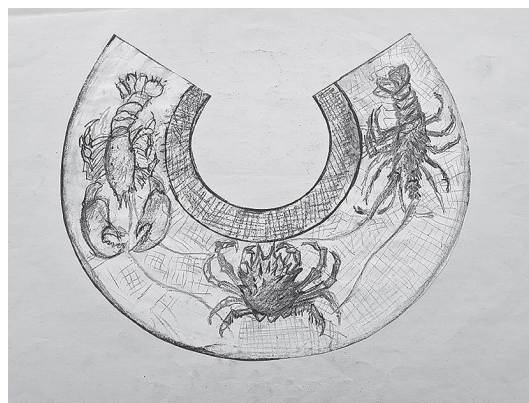
sl.2. Logo hotela „Posejdon” u Veloj Luci

sl.3.-5. Skice za mozaike u restoranu „Sunce” iz fundusa Muzejskih zbirki Centra za kulturu Vela Luka, izradili su organizatori Međunarodnih susreta – umjetnici s pariškim adresama Petar Omčikus (1926. – 2019.) i Kosa Bokšan (1925. – 2009.), kao i sudionik Susreta umjetnik Kemal Širbegović (1939. – 2018.).

Prošla, 2020. godina u Centru za kulturu Vela Luka započela je uobičajenim pripremama za *Noć muzeja*, koja je u našoj ustanovi obilježena izložbom *Stolovi Sunca pod okriljem Posejdona*. Izložba je rezultat istraživanja građe vezane za manifestaciju pod nazivom *Međunarodni susreti likovnih umjetnika u Veloj Luci*, koja se u našem gradu od 1968. do 1972. održavala biennialno. U sklopu istraživanja pronađeno je deset stolova izrađenih tehnikom mozaika tijekom Međunarodnih susreta, a izrađeni su za nekadašnji ugostiteljski objekt – restoran *Sunce*, sagrađen u neposrednoj blizini hotela *Posejdon* u Veloj Luci.

U hotelu *Posejdon* pronađeno je sedam stolova, pet okruglih, jedan četvrtasti i jedan u obliku potkove, pronađen u skladištu hotela prilikom istraživanja. Svi su izrađeni tehnikom mozaika i prikazuju motive maritimne faune. Jedan stol s motivom ribe iz restorana *Sunce* nalazi se na recepciji hotela *Jadran*. Sedam stolova iz hotela *Posejdon* i jedan iz hotela *Jadran* posuđeni su za izložbu u Centru za kulturu Vela Luka i nakon izložbe vraćeni su hotelima, osim stola u obliku potkove. Prilikom istraživanja utvrđeno je da je jedna okrugla ploča stola iz restorana *Sunce* ugrađena u vrt hotela *Adria*, a na njoj je prikazan motiv sipe; jedan stol s motivom raka iz restorana *Sunce* ugrađen je na morskoj obali, u stijenu u uvali Sokolić u Veloj Luci. Ta dva stola nije bilo moguće izložiti na izložbi, ali su pronađeni i dokumentirani. Stol u obliku potkove ostao je u Centru za kulturu Vela Luka za potrebe izložaba posvećenih Oliveru Dragojeviću, koji je bio čest gost toga kulnog ugostiteljskog

objekta u Veloj Luci. Pronaći te stolove bilo je veliko zadovoljstvo jer se većina njih godinama smatrala izgubljenima.

U povodu izložbe prikupljen je sitni inventar s logom hotela *Posejdon*, promidžbeni materijal hotela i poduzeća *Hum* u čijem su sastavu bili i restoran i hotel, te fotografije vezane za te objekte. Materijal su Centru mahom ustupili bivši i sadašnji djelatnici u turizmu iz Vele Luke, a prikupljene su hotelske čaše, turističke brošure, značke s logom poduzeća *Hum*, naljepnice s logom hotela, dvije crno-bijele fotografije o gradnji hotela *Posejdon* i dr. Za nekoliko crteža iz fundusa Centra za kulturu Vela Luka ustanovljeno je da su skice za uređenje restorana *Sunce* u Veloj Luci, a izradili su ih organizatori Međunarodnih susreta – umjetnici s pariškim adresama Petar Omčikus (1926. – 2019.) i Kosa Bokšan (1925. – 2009.),

kao i sudionik Susreta umjetnik Kemal Širbegović (1939. – 2018.). Cilj izložbe bio je prikazati način promišljanja i uređenja vanjskih i unutrašnjih prostora na primjeru jednoga ugostiteljskog objekta u Veloj Luci 1970-ih godina u bitno drugačijim društveno-ekonomskim okolnostima i u ozračju važne umjetničke manifestacije koja se bi-jenjalno održavala u Veloj Luci od 1968. do 1972., a u povodu obilježavanja pedesete obljetnice održavanja Drugoga međunarodnog susreta u Veloj Luci 1970.

Tijekom završnih priprema izložbe za *Noć muzeja* dobila sam odgovor od rumunjskog umjetnika Florina Ciubotaru (1939.), sudionika Prvoga međunarodnog susreta likovnih umjetnika u Veloj Luci, kojim istaknuti rumunjski umjetnik i profesor na Nacionalnome umjetničkom sveučilištu u Bukureštu potvrđuje svoje autorstvo dvaju mozaika u Veloj Luci i jednoga u Blatu na Korčuli.

Nakon toga, u *Noći muzeja*, Centar za kulturu Vela Luka dobio je crno-bijelu fotografiju na kojoj Oliver Dragojević i klapa *Ošjak* pjevaju u restoranu *Sunce* potkraj 1970-ih, i to okupljeni za stolom u obliku potkove izrađenim

sl.6.-7. Postav izložbe „Stolovi Sunca pod okriljem Posejdona” .

U hotelu *Posejdon* pronađeno je sedam stolova, pet okruglih, jedan četvrtasti i jedan u obliku potkove, pronađen u skladištu hotela prilikom istraživanja.

sl.8.-9. Dva stola od ukupno deset koji su pronađeni u ozračju istraživanja za izložbu; stolovi su izrađeni tehnikom mozaika u sklopu Međunarodnih susreta za nekadašnji ugostiteljski objekt – restoran *Sunce*, sagrađen u neposrednoj blizini hotela *Posejdon* u Veloj Luci.

u mozaiku. Fotografiju nam je ustupio kolekcionar fotografija s motivima iz Vele Luke gosp. Boris Gugić Brico, koji je također na slici, inače bliski prijatelj Olivera Dragojevića. To je jedna od malobrojnih sačuvanih fotografija iz toga kulturnog velolučkog ugostiteljskog objekta koji je, osim po interijeru i gastronomiji, bio poznat i po klapskim nastupima te kao sastajalište domaćih i stranih osoba iz javnoga i društvenog života. Fotografija je kasnije izložena na izložbi *Oliver u Luci / Luka u Oliveru*, koja je u našoj ustanovi održana u ljeto 2020., a na izložbi je prezentiran i originalni stol s fotografije koji se godinama smatrao izgubljenim, a pronađen je prilikom istraživanja u skladištu hotela *Posejdon*.

Izložbu *Stolovi Sunca pod okriljem Posejdona* posjetio je velik broj osoba različitih dobnih skupina, uključujući i organizirane posjete učenika osnovne i srednje škole u mjestu, kao i učenika iz susjednog Blata.

Nakon te izložbe brojni su planirani sadržaji odgođeni zbog pandemije. Nastojali smo se prilagoditi novonastalim pandemijskim uvjetima pa sam na *Facebook* stranici Centra za kulturu Vela Luka redovito objavljivala informacije iz kulturno-povijesne baštine mjesta, informacije o predmetima iz fundusa muzejskih zbirki Centra za kulturu Vela Luka, arhivski materijal o raznim događanjima u ustanovi proteklih godina i dr. Jedna od objava na našoj *Facebook* stranici bila je vezana za građu iz Zbirke El Shatt iz našeg fundusa i za dokumentarnu izložbu *El Shatt – platneni grad*, koja je u Centru održana 2005. Objava je izazvala dosta reakcija pratitelja naše stranice, a potaknuta tom objavom, javila se gđa Branka Marinović iz Vele Luke, sudionica zbjege u El Shattu.

Branka Marinović izrazila je želju da Centru za kulturu Vela Luka daruje pokrivač koji je za nju isplela njezina baka Marija Marinović Čitra (rođena Dragojević Papalin)

sl.10. Oliver Dragojević i klapa „Ošjak” u restoranu „Sunce” u Veloj Luci.

Fotografiju je muzeju ustupio kolekcionar fotografija s motivima iz Vele Luke gosp. Boris Guglić Brico, koji je također na slici, inače bliski prijatelj Olivera Dragojevića.

1 Pokrivač je izrađen od niti raspletene konopa kojim su se pričvršćivali šatori u kojima su živjeli naši ljudi u izbjeglištvu u Sinajskoj pustinji. Ovaj predmet priča individualnu, ali i kolektivnu priču o borbi za opstanak, beskraju ljubavi prema bližnjem, u ovom slučaju ljubavi bake Marije prema svojoj malozi unuci Branki, o inventivnosti našeg čovjeka i vrijednim i spretnim rukama dalmatinske i otočne žene koja pažljivo rasteće privremenu nastambu da bi od nje isplela predmet kojeg će ponijeti sa sobom u zavičaj kao uspomenu, ali i kao bolan podsjetnik na teško i neizvjesno vrijeme kojeg mnogi nisu preživjeli. Pokriti nekoga znači zaštititi ga fizički, pružiti osobi toplinu i utočište, osjećaj da čovjek nije sam i sigurna sam da je gospođi Branki ovaj predmet bio posebna veza s dragom staricom i podsjetnik na njenu ljubav i toplinu. A isplesti pokrivač znači u njega ugraditi svoje vrijeme, emocije, strepnje i strahove, ali prije svega nadu i vjeru u siguran povratak i novi život. Pažljivo i s nježnim poštovanjem gospođa Branka uredila je svoj elšatski pokrivač i poklonila nam ga je za zbirku, čime je obogatila postojeći fondus s predmetima iz El Shatta. Nadam se da će njezin čin potaknuti i druge koji eventualno još imaju predmete iz ovog vremena u svojim kućama da nam ih ustupe.

(Dio teksta online prezentacije u povodu Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja 2020.; autorica Rada Dragojević Čosović.)

za vrijeme boravka u zbjegu u El Shattu. Na izložbi *El Shatt – platneni grad* 2005. prezentirana je građa iz fundusa Centra za kulturu Vela Luka, ali i velik broj predmeta koje su nam za potrebe te izložbe posudili mještani. Većina je predmeta nakon izložbe vraćena vlasnicima, a manji dio njih pojedini su vlasnici darovali Centru za kulturu Vela Luka za muzejsku zbirku. Nakon toga više nije bilo donacija za Zbirku El Shatt, pa je donacija Branke Marinović bila uistinu veliko veselje, posebice zato što je došla u vrijeme neizvjesnosti i globalne pandemije, kada se činilo da je sve stalo.

Pokrivač iz El Shatta preuzela sam 8. svibnja 2020. u uvali Zaglav, u kojoj živi gđa Branka Marinović.¹ Osim pokrivača, gospođa Marinović donirala nam je i jednu svoju fotografiju snimljenu u El Shattu. Na njoj jednogodišnja Branka Marinović s kapicom na glavi stoji na pijesku ispred šatora. Fotografiju je Brankina obitelj poslala rodbini u Južnu Ameriku. Nakon više desetljeća fotografija se vratila na Korčulu. Nakon razgovora sa svojom obitelji Branka je odlučila svoje predmete vezane za El Shatt donirati Centru za kulturu Vela Luka smatrajući da je to najbolji način da se predmeti sačuvaju, obrade i prezentiraju kada za to bude prilike. Usto nam je ispričala emotivnu priču o svojoj baki koja je posebno za nju isplela pokrivač, pričala nam je i o svojoj fotografiji i njezinu putu s kontinenta na kontinent te o povratku na Korčulu nakon više desetljeća.

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana muzeja kojemu je tema bila *Muzeji za jednakost: različitost i*

uključivost Centar za kulturu Vela Luka pripremio je online prezentaciju nove donacije. Ta je prezentacija trebala potaknuti gledatelje na promišljanje o različitostima i specifičnostima određenih manjinskih skupina u specifičnim povijesnim okolnostima, u ovom primjeru hrvatskog stanovništva iz Dalmacije i otoka u zbjegu u El Shattu u Sinajskoj pustinji.

Nekoliko dana nakon online prezentacije počeli su se javljati i drugi mještani Vele Luke sa željom da Centru za kulturu Vela Luka daruju predmete iz El Shatta. Javio se Velolučanin Jadranko Oreb, koji nam je darovao presliku pisma što ga je njegovu djedu Antunu Orebu iz El Shatta poslao Nikola Tabain. U pismu ga obavještava o stanju njegove obitelji u zbjegu. Nada Zlokić iz Vele Luke darovala je Centru još jedan pokrivač od šatorskog krila, a izradila ga je njezina baka Julia Dragojević u zbjegu. Jordan Prižmić darovao nam je obiteljsku fotografiju iz El Shatta, a Josipa Surjan bilježnicu s tečaja ruskog jezika koja je u El Shattu pripadala njezinoj sveskrvi Drini Surjan rođenoj Žuvela Brbe. Linda Franulović darovala je našoj zbirci žlicu iz El Shatta koju je njezina baka donijela iz zbjega, a Indira Mušić donirala nam je jednu fotografiju iz El Shatta u digitalnom obliku.

U novonastalim je okolnostima upotreba digitalnih alata i premještanje kulturnih sadržaja u online okruženje postalo nužnost, a tehnologija i društvene mreže pokazali su se kao dobri „saveznici” čije mogućnosti valja iskoristiti. Digitalne platforme pokazale su se dobrim načinom komunikacije s postojećim korisnicima, ali i odličnim na-

činom za privlačenje nove publike, kao i za akviziciju novih predmeta, što potvrđuju nove donacije muzejskom fondusu Centra za kulturu u Veloj Luci.

Primljeno: 19. travnja 2021.

NEW ATTRIBUTIONS, ACQUISITIONS AND EVENTS IN THE VELA LUKA CULTURE CENTRE IN THE TIME OF CORONA

Last year, 2020, the usual preparations started for the Museum Night event, during which the exhibition *Tables of the Sun under the Aegis of Poseidon* began. Shown at the exhibition was material derived from the *Sun (Sunce)* restaurant in Vela Luka, collected promotional material and objects with the logo of the onetime tourist firm Hum and attributed material from the holdings of the Culture Centre of Vela Luka. For Museum Night, a donor from Vela Luka made available a photograph showing Oliver Dragojević in the Sun Restaurant with the Ošjak vocal group.

The beginning of the pandemic halted many planned events in the institution and an endeavour was made in the new situation regularly to publish information on the Facebook page of the Culture Centre about the cultural history heritage of the town, information about objects from the holdings, archival material of various events in the establishment of the last year and so on.

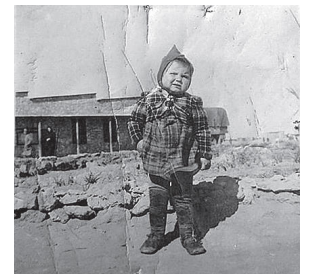
Publicity on social media resulted in new acquisitions and important objects from El Shatt were collected, donated by Vela Luka inhabitants (blankets, letters, photographs, eating

implements), the existing collection with El Shatt memorabilia thus being supplemented. In the new circumstances, digital platforms proved a good way of communicating with existing users as well as an excellent manner for creating a new audience, as well as for collecting new objects, as shown by the new donations to the museum holdings of the Vela Luka Culture Centre.

Not only were there new acquisitions in this period, but new attributions were made, for Romanian artist Florin Ciubotaru confirmed his authorship of mosaics on the island of Korčula, two in Vela Luka, and one in Blato, which was found in the Blato elementary school during research into material from the event International Meetings in Vela Luka.

sl.11. Rada Dragojević Čosović u Osnovnoj školi u Blatu, pronalazak mozaika rumunjskog umjetnika Florina Ciubotaru (1939.), sudionika Prvoga međunarodnog susreta likovnih umjetnika u Veloj Luci

sl.12. Branka Marinović s pletenim pokrivačem iz El Shatta, 2020.

Branka Marinović izrazila je želju da Centru za kulturu Vela Luka daruje pokrivač koji je za nju isplela njezina baka Marija Marinović Čitra (rođena Dragojević Papalin) za vrijeme boravka u zbjegu u El Shattu.

sl.13. Branka Marinović u El Shattu 1945., donacija Muzejskim zbirkama Centra za kulturu Vela Luka